EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

9. detsember 2004*

Kohtuasjas C-177/03,

mille esemeks on EA artikli 141 alusel 16. aprillil 2003. aastal esitatud hagi,

Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad: J. Grunwald ja B. Stromsky, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

hageja,

versus

Prantsuse Vabariik, esindajad: G. de Bergues ja E. Puisais,

kostja,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues (ettekandja), M. Ilešič ja E. Levits,

kohtujurist: L. A. Geelhoed,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 1. juuli 2004. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

1 Euroopa Ühenduste Komisjon esitas hagiavalduse, paludes tuvastada, et kuna Prantsuse Vabariik ei ole võtnud vajalikke meetmeid 27. novembri 1989. aasta direktiivi 89/618/Euratom elanikkonna teavitamise kohta kiirgushädaolukorra puhul rakendatavatest tervisekaitsemeetmetest ja kasutatavatest abinõudest (EÜT L 357, lk 31; ELT eriväljaanne 15/01, lk 366; edaspidi „direktiiv") artiklite 2, 3, 5, 6, 7 ja 8 täitmiseks, siis on Prantsuse Vabariik rikkunud sellest direktiivist tulenevaid kohustusi.

Õiguslik raamistik

2 Vastavalt direktiivi artiklile 1:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on määratleda ühenduse tasandil ühised eesmärgid seoses elanikkonna teavitamise meetmete ja menetlustega, mille eesmärk on parandada elanikkonna tervise kaitset kiirgushädaolukorras."

3 Direktiivi artikkel 2 näeb ette:

„Käesolevas direktiivis tähendab kiirgushädaolukord olukorda,

1. mis tuleneb:

   a) avariist liikmesriigi territooriumil, mis hõlmab punktis 2 nimetatud vahendeid või tegevusi ning millega kaasneb või tõenäoliselt kaasneb oluline radioaktiivse aine pihkumine;

   või

b) oma territooriumil või väljaspool seda radioaktiivsuse ebatavalise taseme avastamisest, mis tõenäoliselt kahjustab selle liikmesriigi elanikkonna tervist;

või

c) muudest kui punktis a nimetatud avariidest, mis hõlmavad punktis 2 nimetatud vahendeid või tegevusi ning millega kaasneb või tõenäoliselt kaasneb oluline radioaktiivse aine pihkumine;

või

d) muudest avariidest, millega kaasneb või tõenäoliselt kaasneb oluline radioaktiivse aine pihkumine;

2. mis on seostatav punkti 1 alapunktides a ja c nimetatud vahendite ja tegevustega, näiteks:

a) tuumareaktoriga, olenemata selle asukohast;

b) muu rajatisega, mis põhineb tuumkütusetsüklil;

c) radioaktiivsete jäätmete käitlemisrajatisega;

d) tuumkütuse või radioaktiivsete jäätmete veo või ladustamisega;

e) radioisotoopide tootmise, kasutamise, ladustamise, kõrvaldamise ja veoga põllumajanduses, tööstuses, meditsiinis ning seonduvas teadus- ja uurimistegevuses;

ja

f) radioisotoopide kasutamisega energia tootmiseks kosmoseaparaatides."

4 Vastavalt direktiivi artiklile 3:

„Käesoleva direktiivi kohaldamisel tuleb termineid „oluline radioaktiivse aine pihkumine" ja „ebatavaline radioaktiivsuse tase, mis tõenäoliselt kahjustab elanikkonna tervist" käsitada nii, et need hõlmavad olukordi, mille tulemusel elanikud puutuvad kokku doosidega, mis ületavad ühenduse radioloogilise kaitse põhilisi ohutusnorme käsitlevates direktiivides ettenähtud doosi piirnorme [...]".

5 Direktiivi artiklis 5 on sätestatud:

„1. Liikmesriigid tagavad, et elanikkonnale, keda kiirgushädaolukord tõenäoliselt ohustab, antakse teavet nende suhtes rakendatavate tervisekaitsemeetmete kohta ning nende soovitatava tegevuse kohta sellises hädaolukorras.

2. Esitatud teave peab sisaldama vähemalt I lisas ettenähtud andmeid.

3. See teave edastatakse lõikes 1 nimetatud elanikele ilma eritaotluseta.

4. Liikmesriigid ajakohastavad seda teavet ja levitavad seda korrapäraselt ning juhtudel, kui selles kirjeldatud korda oluliselt muudetakse. See teave peab olema elanikele alaliselt kättesaadav."

6 Vastavalt direktiivi artiklile 6:

„1. Liikmesriigid tagavad, et kiirgushädaolukorra tekkimisel teavitatakse tegelikult ohustatud elanikkonda viivitamata hädaolukorra asjaoludest, võetavatest meetmetest ja vastavalt tekkinud olukorrale tervisekaitsemeetmetest, mida nende suhtes rakendatakse.

2. Esitatud teave hõlmab II lisas esitatud punkte, mis on sellele kiirgushädaolukorrale iseloomulikud."

7 Direktiivi artikkel 7 näeb ette

„1. Liikmesriigid tagavad, et kõikidele isikutele, kes ei kuulu rajatise personali hulka ja/või ei ole seotud artikli 2 lõikes 2 nimetatud tegevustega, kuid kes võivad olla kaasatud kiirgushädaolukorras abistamise korraldamisse, antakse nõuetekohast ja korrapäraselt ajakohastatud teavet mõjude kohta, mida sekkumine nende tervisele avaldab, ja sellises olukorras võetavate ettevaatusabinõude kohta; selles teabes võetakse arvesse võimalike kiirgushädaolukordade ulatust.

2. Niipea kui tekib kiirgushädaolukord, täiendatakse seda teavet asjakohaselt, võttes arvesse eriasjaolusid."

8 Direktiivi artiklis 8 on sätestatud:

„Artiklites 5, 6 ja 7 nimetatud teabes nimetatakse ka asutused, kes vastutavad nendes artiklites osutatud meetmete rakendamise eest."

9 EA artikli 161 kolmanda lõigu kohaselt on direktiiv saavutatava tulemuse seisukohalt siduv iga liikmesriigi suhtes, kellele see on adresseeritud, kuid jätab vormi ja meetodite valiku selle riigi ametiasutustele.

Kohtueelne menetlus

10 Olles eelnevalt palunud Prantsuse Vabariigil esitada oma seisukoht, leidis komisjon oma 27. juuli 2000. aasta põhjendatud arvamuses, et see liikmesriik ei olnud võtnud vajalikke meetmeid direktiivi teatavate sätete täitmiseks, ning tegi talle ettepaneku võtta vajalikud meetmed kahekuulise tähtaja jooksul teate kättesaamisest. Prantsuse ametiasutuste palvel seda tähtaega pikendati kuni 27. oktoobrini 2000.

11 Prantsuse Vabariik võttis seejärel vastu mitu seadusega kehtestatud meedet direktiivi ülevõtmiseks. Kuna komisjon ei olnud nende meetmetega rahul, esitas ta 16. aprillil 2003 käesoleva hagi.

Poolte seisukohad

12 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— tuvastada, et kuna Prantsuse Vabariik ei ole võtnud vajalikke meetmeid direktiivi artiklite 2, 3, 5, 6, 7 ja 8 täitmiseks, siis on Prantsuse Vabariik rikkunud sellest direktiivist tulenevaid kohustusi;

— jätta kohtukulud Prantsuse Vabariigi kanda.

13 Oma hagi toetuseks toob komisjon välja kuus etteheidet, igaüks vastavalt ühe nimetatud sätte kohta.

14 Kostja vastuses esitatud nõuetes väidab Prantsuse valitsus, et komisjon peaks loobuma esimesest kuni neljandast ning kuuendast etteheitest. Vasturepliigis palub ta need samad etteheited tagasi lükata. Seevastu peab ta viiendat etteheidet põhjendatuks.

Prantsuse valitsuse teisesed nõuded

15 Kuigi Prantsuse valitsus nõuab põhimõtteliselt komisjoni esitatud esimese kuni neljanda ning kuuenda etteheite tagasilükkamist, leidis ta, et komisjon peaks nendest samadest etteheidetest ka loobuma.

16 Selles osas tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus ei või liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi raames otsustada nõude üle, et komisjon loobuks etteheitest. EA artikliga 141 kehtestatud korra kohaselt on komisjonil liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamisel kaalutlusõigus ning Euroopa Kohus ei ole pädev hindama selle õiguse kasutamise otstarbekust (vt selle kohta 6. juuli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-236/99: komisjon *v.* Belgia, EKL 2000, lk I-5657, punkt 28, ja 14. mai 2002. aasta otsus kohtuasjas C-383/00: komisjon *v.* Saksamaa, EKL 2002, lk I-4219, punkt 19).

17 Seevastu on Euroopa Kohtu pädevuses vastaval juhul hinnata seda, kas EA artikli 141 alusel esitatud hagi on vastuvõetamatu selle hilinenult esitamise või menetluse kuritarvitamise tõttu (vt 14. detsembri 1971. aasta otsus kohtuasjas 7/71: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 1971, lk 1003, punktid 2–13).

18 Käesolevas asjas jõudis põhjendatud arvamuses sätestatud tähtaeg lõpule 27. oktoobril 2000, samas kui hagi esitati 16. aprillil 2003, st peaaegu kaks aastat ja kuus kuud hiljem. Selle aja jooksul võttis asjaomane liikmesriik vaatluse all olevas valdkonnas mitu olulist meedet. Nii Prantsuse valitsus kui ka komisjon on oma menetlusdokumentides pühendanud palju aega arutlemaks selle üle, kas pärast 27. oktoobrit 2000 võetud siseriiklikud meetmed on direktiivi rakendamiseks piisavad, kuigi on selge, et Euroopa Kohus ei saa seda arutelu arvesse võtta.

19 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et kohustuste rikkumist tuleb hinnata vastavalt olukorrale, milline see on liikmesriigis põhjendatud arvamuses sätestatud tähtaja lõpul, ning et Euroopa Kohus ei saa pärast seda tehtud muudatusi arvesse võtta (vt eriti 6. märtsi 2003. aasta otsus kohtuasjas C-211/02: komisjon *v.* Luksemburg, EKL 2003, lk I-2429, punkt 6).

20 Sellises olukorras liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamine ei sobi kokku EA artikliga 141 kehtestatud korraga. Selle sättega ettenähtud kohtueelse menetluse korrapärasus on üks asutamislepinguga sätestatud peamine tagatis, et kaitsta mitte ainult asjaomase liikmesriigi õigusi, vaid ka tagada see, et võimaliku kohtumenetluse esemeks on selgelt piiritletud vaidlus (vt selle kohta 11. juuli 1995. aasta määrus kohtuasjas C-266/94: komisjon *v.* Hispaania, EKL 1995, lk I-1975, punkt 17, ja 10. aprilli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-392/99: komisjon *v.* Portugal, EKL 2003, lk I-3373, punkt 133).

21 Kuna asjaomaseid siseriiklikke õigusakte on põhjendatud arvamuse täitmiseks sätestatud tähtaja möödumise ning liikmesriigi kohustuste rikkumise hagi esitamise vahelisel perioodil oluliselt muudetud, siis võib see areng muuta Euroopa Kohtu poolt tehtud otsuse olulises osas kasutuks. Sellises olukorras võiks olla soovitatav, et

komisjon ei esitaks mitte hagi, vaid uue põhjendatud arvamuse, milles ta täpsustataks neid etteheiteid, mida ta muutunud olukorras soovib jätkuvalt esitada (vt selle kohta eespool viidatud määrus komisjon *v.* Hispaania, punkt 24).

22 Kuigi nendel asjaoludel komisjoni poolt käesoleva hagi esitamine muudab Euroopa Kohtu jaoks asja üle otsustamise keerulisemaks, ei saa siiski öelda, et need asjaolud õigustaksid hagi läbivaatamata jätmist vastuvõetamatuse tõttu.

Esimene etteheide, mis puudutab direktiivi artiklit 2

23 Komisjon esitab selle etteheite neljas osas. Esiteks väidab komisjon, et Prantsuse Vabariik ei ole täielikult üle võtnud direktiivi artiklis 2 nimetatud „kiirgushädaolukorra" definitsiooni, kuna décret n° 88-622, du 6 mai 1988, relatif aux plans d'urgence, pris en application de la loi n° 87-565 du 22 juillet 1987, relative à l'organisation de la sécurité civile, à la protection de la forêt contre l'incendie et à la prévention des risques majeurs (22. juuli 1987. aasta seaduse nr 87-565 tsiviilohutuse korraldamise, metsatulekahjude ärahoidmise ja suurohtude ennetamise kohta rakendamiseks vastu võetud 6. mai 1988. aasta dekreet eriolukorra plaanide kohta; *Journal officiel de la République française*, edaspidi *„JORF"*, 8.5.1988, lk 6636) puudutab ainult ühte osa selles artiklis nimetatud olukordadest. Nimetatud artikli lõike 2 punktides d, e ja f nimetatud tegevusi ei ole eespool viidatud dekreedis sätestatud. Teiseks, vastupidiselt direktiivile, mis on kohaldatav kõikidele tuumareaktoritele, näeb nimetatud dekreedi artikli 6 lõige 1 ette ainult tuumareaktorid, mille soojusvõimsus on üle kümne megavati. Kolmandaks ei sisalda sama dekreedi artikli 6 lõige 2 komisjoni arvates direktiivi artikli 1 lõikes 2 nimetatud rajatisi. Lõpuks kohaldatakse nimetatud dekreeti ainult Prantsusmaal asuvatele rajatistele, mis on vastuolus direktiivi artikli 2 lõike 1 punktidega b ja c.

24 Prantsuse valitsus sedastab, et puudused, mille komisjon välja tõi, kõrvaldati 13. märtsi 2002. aasta dekreediga nr 2002-367 (*JORF*, 20.3.2002, lk 4955) ja 31. märtsi 2003. aasta dekreediga nr 2003-295 (*JORF*, 2.4.2003, lk 5776).

25 Nagu käesoleva kohtuotsuse punktis 19 meelde tuletati, tuleb kohustuste rikkumist hinnata vastavalt olukorrale, mis on liikmesriigis põhjendatud arvamuses sätestatud tähtaja lõpul, ning et pärast seda tehtud muudatusi ei saa arvesse võtta. Käesoleval juhul on selge, et selles arvamuses sätestatud tähtaeg, mida Prantsuse ametiasutuste palvel pikendati, möödus 27. oktoobril 2000. Seega tuleb väidetava rikkumise olemasolu hinnata sellel kuupäeval kehtinud Prantsuse õigusaktide põhjal.

26 Sellel kuupäeval kehtinud dekreedi nr 88-622 artikkel 6 sätestas:

„Ehitiste või rajatiste, mille mõju on lokaliseeritud ja piiritletud, olemasolu või kasutamisega seotud eriliste ohtudega toimetulekuks töötatakse välja spetsiaalsed tegevusplaanid.

Spetsiaalsed tegevusplaanid töötatakse välja järgmistel juhtudel.

1. Maa-ala, millel on vähemalt üks järgmist tüüpi tuumarajatis:

   a) tuumareaktorid, mille soojusvõimsus on üle kümne megavati;

b) kiiritatud tuumakütuse töötlemisrajatis;

c) tuumakütuse isotoopide eraldamise rajatis;

d) tuumakütuse keemilise muundamise rajatis;

e) tuumakütuse tootmisrajatis.

[...]".

27 Mis puudutab käesoleva etteheite esimest osa, siis ei maini dekreet nr 88-622 selgesõnaliselt ühtegi direktiivi artikli 2 lõike 2 punktides d, e ja f nimetatud tegevust. Kuigi selles dekreedis nimetatud olukorrad võivad tõenäoliselt puudutada ühte või teist nendest tegevustest, puudutavad nad neid siiski ainult väga vähesel määral. Seega võib sedastada, et sellest tulenevalt ei ole nimetatud dekreet täielikult direktiiviga kooskõlas.

28 Mis puudutab etteheite teist osa, siis selles osas puudutab dekreedi nr 88-622 artikli 6 lõike 1 punkt a tuumareaktoreid, mille soojusvõimsus on üle kümne megavati, samas kui direktiiv ja eriti selle artikli 2 lõike 2 punkt a on kohaldatav kõikidele tuumareaktoritele. Nimetatud dekreet ei ole ka sellest tulenevalt direktiiviga kooskõlas.

29 Käesoleva etteheite kolmandas osas väidab komisjon, et:

„[...] dekreedi nr 88-622 artikli 6 lõikes 2 sätestatud klassifitseeritud rajatised ei sisalda direktiivi artikli 1 lõikes 2 nimetatud rajatist. Dekreedi nr 88-622 artikli 6 lõike 2 esialgne viide seaduse nr 76-663 artiklis 7-1 nimetatud dekreedile ning praegune viide, nagu seda on muudetud dekreediga nr 2002-367, Code environnement' (keskkonnakoodeks) artiklile 515-8, puudutab tegelikult klassifitseeritud rajatisi, millele on seatud servituut avalikes huvides. Arvestades esitatud klassifitseeritud rajatiste loetelu (mille Prantsuse ametiasutused edastasid 2000. aasta aprilli seisuga 18. oktoobril 2000), on täheldatav, et rubriigid 1700–1721, mis vastavad radioaktiivsetele ainetele, ei sisalda ühelgi juhul märget „S", mis tähistab „servituuti avalikes huvides", ning seega ei kuulu dekreedi nr 88-622 artikli 6 lõike 2 kohaldamisalasse."

30 Etteheite selle osa sõnastus on raskesti mõistetav. Viidatud loetelu olemust ning selle sidet direktiivi rakendamisega ei ole selgitatud. Dekreeti nr 2002-367 ei saa arvesse võtta käesoleva kohtuotsuse punktides 19 ja 25 nimetatud põhjustel. Kuigi komisjon mainib mitu korda direktiivi artikli 1 lõiget 2, direktiiv sellist sätet ei sisalda.

31 Sellest tuleneb, et vajaliku selguse puudumise tõttu tuleb esimese etteheite kolmas osa tagasi lükata.

32 Mis puudutab selle etteheite neljandat osa, siis tuleneb dekreedist nr 88-622, et see viitab ainult Prantsusmaal asuvatele rajatistele, samas kui direktiivi artikli 2 lõike 1

punktid b ja c viitavad avariidele väljaspool asjassepuutuva liikmesriigi territooriumi. Nimetatud dekreet ei ole seega direktiiviga selles osas kooskõlas.

33 Sellest tuleneb, et 27. oktoobril 2000 ning käesoleva kohtuotsuse punktides 27, 28 ja 32 täpsustatud osas ei olnud kehtivad Prantsuse õigusaktid nõuetekohaselt direktiivi artiklit 2 rakendanud.

Teine etteheide, mis puudutab direktiivi artiklit 3

34 Komisjon väidab, et Prantsuse õigusaktid ei sisalda selliste terminite nagu „oluline radioaktiivse aine pihkumine" ja „ebatavaline radioaktiivsuse tase, mis tõenäoliselt kahjustab elanikkonna tervist" definitsiooni direktiivi artikli 3 mõttes. Selline definitsioon oleks vajalik selleks, et täpselt ja õiguskindluse osas piisaval määral teha kindlaks need olukorrad, mille suhtes siseriiklikke ülevõtmismeetmeid kohaldatakse.

35 Prantsuse valitsus sedastab, et nõuetekohane definitsioon Prantsuse õigusaktides sisaldub eespool viidatud dekreedis nr 2003-295 ja arrêté du 2 juin 2003 (en réalité du 17 octobre 2003), portant organisation d'un réseau national de mesures de la radioactivité de l'environnement's (2. juuni 2003. aasta (tegelikult 17. oktoobri 2003. aasta) otsus keskkonna radioaktiivsust puudutava siseriikliku meetmevõrgustiku loomise kohta; *JORF*, 28.11.2003, lk 18382).

36 Käesoleva otsuse punktides 19 ja 25 nimetatud põhjustel ei saa Euroopa Kohus neid tegevusi arvesse võtta ning väidetava rikkumise olemasolu tuleb hinnata sellel kuupäeval kehtinud Prantsuse õigusaktide põhjal.

37 Prantsuse valitsus ei eita seda, et sellel kuupäeval puudusid tema õigusaktides nende mõistete definitsioonid, millele komisjon viitab.

38 Euroopa Kohtule esitatud asjaolude järgi ei sisaldanud 27. oktoobril 2000 kehtinud Prantsuse õigusaktid ühtegi viidet doosi piirnormidele, mille ületamise oht peab kaasa tooma elanikkonna teavitamist puudutavate meetmete kasutamise, mis on sätestatud direktiiviga.

39 Sellest tuleneb, et sellel kuupäeval ning selles osas ei olnud Prantsuse kehtivad õigusaktid direktiivi artiklit 3 nõuetekohaselt üle võtnud.

Kolmas etteheide, mis puudutab direktiivi artiklit 5

40 Komisjon väidab, et:

„Kuna [esimese ja teise etteheitega on nõustutud], siis ei ole direktiivi artiklit 5 [...], mis puudutab elanikkonnale, keda kiirgushädaolukord tõenäoliselt ohustab, antavat

eelnevat teavet, täielikult üle võetud kõikide sama direktiivi artiklis 2 nimetatud rajatiste ja tegevuse suhtes ja seda juba käesoleva kohtuotsuse punktides 29–38 [nendes punktides tuuakse välja teine ja kolmas etteheide] toodud põhjustel. Direktiivi siseriiklikud ülevõtmismeetmed ei puuduta kogu asjaomast elanikkonda."

41 Sellest tuleneb, et kolmas etteheide on ainult esimeses ja teises etteheites välja toodud väidetava rikkumise olemasolu tulemus. Seega ei ole tegemist iseseisva etteheitega.

42 Sama etteheidet ei saa kohustuste rikkumise menetluses kaks korda kostja-liikmesriigi vastu esitada.

43 Seetõttu tuleb kolmas etteheide jätta läbi vaatamata.

Neljas etteheide, mis puudutab direktiivi artiklit 6

44 Komisjon väidab, et tegelikult ohustatud elanikkonna teavitamise korraldamine, mis on sätestatud Prantsuse õigus- või haldusnormidega, erineb direktiivi artiklis 6 sätestatust. Viimane nõuab, et tegelikult ohustatud elanikkonda teavitatakse

„viivitamata". Samas näevad décret nº 90-394 du 11 mai 1990 relatif au code d'alerte nationale'i (11. mai 1990. aasta dekreet nr 90-394 siseriikliku häirekoodeksi kohta; *JORF*, 15.5.1990, lk 9585) artikli 7 kolmas lõik ja artikli 9 teine lõik ette, et elanikkonda teavitatakse ministri või perfekti määratud ajal.

45 Prantsuse valitsus toob oma kostja vastuses välja décret' nº 2001-368, du 25 avril 2001, relatif à l'information sur les risques et sur les comportements à adopter en situation d'urgence modifiant le décret nº 90-394, du 11 mai 1990, relatif au code national d'alerte (25. aprilli 2001. aasta dekreet nr 2001-368 ohtudest teavitamise ja hädaolukordades kasutatavate abinõude kohta, mis muudab 11. mai 1990. aasta dekreeti nr 90-394 siseriikliku häirekoodeksi kohta; *JORF*, 28.4.2001, lk 6737) ja arrêté du 30 novembre 2001, portant sur la mise en place d'un dispositif d'alerte d'urgence autour d'une installation nucléaire de base dotée d'un plan particulier d'intervention (30. novembri 2001. aasta otsus spetsiaalse tegevusplaaniga tuumajaama puhul hädaolukorra häiresüsteemi kohta; *JORF*, 14.12.2001, lk 19848). Oma vastureplиigis toob Prantsuse valitsus välja ka code de la santé publique (rahvatervise koodeks) artiklid L.1333-3 ja L.1333-8, mis tulenevad 28. märtsi 2001. aasta määrusest nr 2001-270 (*JORF*, 31.3.2001, lk 5057) ja 9. mai 2001. aasta seadusest nr 2001-398 (*JORF*, 10.5.2001, lk 7325).

46 Need sätted võeti vastu pärast 27. oktoobrit 2000 ning Euroopa Kohus ei saa neid käesoleva kohtuotsuse punktides 19 ja 25 nimetatud põhjustel arvesse võtta.

47 Euroopa Kohus saab kontrollida ainult 11. mai 1990. aasta dekreeti nr 90-394. Nimetatud dekreedi artikli 7 kolmas lõik ning artikli 9 teine lõik näevad ette, et raadio ja televisiooni kaudu edastatavad teated häirest ja elanikkonna soovitatava tegevuse kohta teavitamine toimub vastavalt tsiviilohutuse eest vastutava ministri või päästeteenistuse eest vastutava prefekti poolt määratud aja jooksul ning vajalikul juhul korratakse seda nende määratud vaheaegade tagant.

48 Võib sedastada, et see säte ei rakenda täielikult direktiivi artiklit 6, mille kohaselt teavitatakse tegelikult ohustatud elanikkonda viivitamata hädaolukorra asjaoludest ja kasutatavatest abinõudest.

49 Sellest tuleneb, et selles osas ei ole põhjendatud arvamuses sätestatud tähtaja lõpul kehtinud siseriiklikud õigusaktid direktiivi artiklit 6 nõuetekohaselt üle võtnud.

Viies etteheide, mis puudutab direktiivi artiklit 7

50 Komisjon väidab, et direktiivi artikkel 7 pääastemeeskondadele antava teabe kohta ei ole Prantsuse õigusesse täielikult üle võetud. Circulaire 1102 du 29 septembre 1987, relative à l'organisation des soins médicaux le premier jour en cas d'accident radiologique ou nucléaire (aide médicale urgente) (29. septembri 1987. aasta ringkiri 1102 esimesel kiirgus- või tuumaõnnetuse päeval antava arstiabi korraldamise kohta (hädaarstiabi)) ei ole piisav nimetatud artikli eesmärkide saavutamiseks. See ei vasta õiguskindluse nõuetele, mis tulenevad Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast.

51 Prantsuse valitsus ei vaidlusta selle etteheite põhjendatust. Ta teavitab oma kavatsusest muuta nii kiiresti kui võimalik Code de la santé publique'i artiklit R.1333-85 nii, et tagada direktiivi artikli 7 täielik ülevõtmine.

52 Tuleb rõhutada, et nimetatud ringkiri 1102 ei sisalda ühtegi sätet, mis puudutaks päästemeeskondade teavitamist.

53 Muu hulgas kehtib arrêté du 21 novembre 1994, relatif à la formation des sapeurs-pompiers professionnels (21. novembri 1994. aasta otsus professionaalsete tuletõrjujate koolituse kohta; *JORF*, 7.1.1995, lk 319) esialgses versioonis ainult tuletõrjujatele ning mitte teistele isikutele, kes võivad olla kaasatud pääste korraldamisse.

54 Kuigi otsus näeb ette koolituse kiiritusohtude vallas, tuleneb selle artikli 23 lõikest 2 ning artikli 27 lõikest 2, et see on vabatahtlik ning vajalik ainult kõrgemale palgaastmele edutamise eesmärgil. Seetõttu ei vasta see koolitus nõuetekohasele ning korrapärasele koolitusele, mis on direktiivi artikli 7 järgi kohustuslik.

55 Sellest tuleneb, et selles osas ei ole 27. oktoobril 2002. aastal kehtinud siseriiklikud õigusaktid direktiivi artiklit 7 nõuetekohaselt üle võtnud.

Kuues etteheide, mis puudutab direktiivi artiklit 8

56 Komisjon meenutab, et direktiivi artikli 8 kohaselt artiklites 5, 6 ja 7 nimetatud teabes „nimetatakse ka asutused, kes vastutavad nendes artiklites osutatud meetmete rakendamise eest". Prantsuse ametiasutuste praktika, mille kohaselt antakse vastutavatest asutustest teada elanikkonna teavitamisel, ei ole selles osas piisav nimetatud artikli 8 nõuetekohaseks ja täielikuks ülevõtmiseks. See ei vasta õiguskindluse nõuetele.

57 Tuleb meelde tuletada, et juba EA artikli 161 kolmanda lõigu kohaselt on liikmesriikidel õigus valida direktiivi kohaldamiseks vorm ja meetodid, mis tagavad direktiivide eesmärgi parema saavutamise. Sellest sättest tuleneb, et direktiivi ülevõtmine siseriiklikku õiguskorda ei nõua tingimata igas liikmesriigis seadusandlikku tegevust. Euroopa Kohus on korduvalt leidnud, et alati ei ole vajalik direktiivi sätete ametlik ülevõtmine selgesõnalise ning konkreetse õigusnormiga (vt selle kohta 26. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-233/00: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 2003, lk I-6625, punkt 76, ja 20. novembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-296/01: komisjon *v.* Prantsusmaa, EKL 2003, lk I-13909, punkt 55).

58 Seda kohtupraktikat arvestades tuleb arutleda ka komisjoni kuuenda etteheite üle.

59 Käesoleval juhul ei ole komisjon kuidagi tõestanud, et direktiivi artiklis 8 sätestatud kohustuste täitmiseks peab siseriiklikus õiguskorras võtma erilised ülevõtmise meetmed.

60 Lisaks sellele toob komisjon ise välja Prantsuse ametiasutuste praktika, mille kohaselt antakse vastutavatest asutustest teada elanikkonna teavitamisel, näitamata seda, millises osas on see praktika nimetatud artiklis 8 sätestatud kohustustega vastuolus.

61 Seega tuleb komisjoni kuues etteheide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

62 Eelnevat arvesse võttes võib sedastada, et kuna Prantsuse Vabariik ei ole 27. oktoobriks 2000 võtnud kõiki vajalikke meetmeid direktiivi artiklite 2, 3, 6 ja 7 täitmiseks, siis on Prantsuse Vabariik rikkunud sellest direktiivist tulenevaid kohustusi.

Kohtukulud

63 Kodukorra artikli 69 lõike 2 alusel on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 69 lõike 3 esimese lõigu alusel võib Euroopa Kohus määrata kulude jaotuse või jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks. Kuna nii Prantsuse Vabariigi kui ka komisjoni nõuded on osaliselt rahuldamata jäetud, tuleb kohtukulud jätta kummagi poole enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. **Kuna Prantsuse Vabariik ei ole 27. oktoobriks 2000 võtnud kõiki vajalikke meetmeid nõukogu 27. novembri 1989. aasta direktiivi 89/618/Euratom elanikkonna teavitamise kohta kiirgushädaolukorra puhul rakendatavatest tervisekaitsemeetmetest ja kasutatavatest abinõudest artiklite 2, 3, 6 ja 7 täitmiseks, siis on Prantsuse Vabariik rikkunud sellest direktiivist tulenevaid kohustusi.**

2. **Ülejäänud osas jätta hagi rahuldamata.**

3. **Jätta kohtukulud poolte endi kanda.**

Allkirjad